

Suvestinė redakcija nuo 2019-02-15

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2002, Nr. [127-5760](#), i. k. 1022050ISAK00000415

Nauja redakcija nuo 2011-05-01:

Nr. [1K-160](#), 2011-04-22, Žin. 2011, Nr. 49-2399 (2011-04-28), i. k. 1112050ISAK001K-160

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTRAS

Į S A K Y M A S

**DĖL GYVENTOJŲ, ĮSIGIJUSIŲ VERSLO LIUDIJIMUS, BUHALTERINĖS
APSKAITOS TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO**

2002 m. gruodžio 24 d. Nr. 415

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo 1 straipsnio 2 dalimi ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gruodžio 31 d. nutarimu Nr. 2114 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo 1 straipsnio nuostatas“,

Preambulės pakeitimai:

Nr. [1K-45](#), 2019-02-13, paskelbta TAR 2019-02-14, i. k. 2019-02329

t v i r t i n u Gyventojų, įsigijusių verslo liudijimus, buhalterinės apskaitos taisyklės (pridedama)“.

Šis įsakymas įsigalioja 2011 m. gegužės 1 d

FINANSŲ MINISTRĖ

DALIA GRYBAUSKAITĖ

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos finansų ministro
2002 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 415
(Lietuvos Respublikos finansų ministro
2011 m. balandžio 22 d. įsakymo Nr. 1K-
160 redakcija)

GYVENTOJŲ, ĮSIGIJUSIŲ VERSLO LIUDIJIMUS, BUHALTERINĖS APSKAITOS TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Gyventojų, įsigijusių verslo liudijimus, buhalterinės apskaitos taisyklės (toliau – taisyklės) reglamentuoja gyventojų, įsigijusių verslo liudijimą, pajamų ir išlaidų apskaitos tvarkymą.

2. Verslo liudijimą įsigijęs gyventojas veiklos pajamas ir išlaidas taisyklėse nustatyta tvarka nurodo Gyventojų, įsigijusių verslo liudijimą, pajamų ir išlaidų apskaitos žurnale (toliau – žurnalas), kurio forma pateikta taisyklių priede, išskyrus gyventoją, naudojančią kasos aparatą ir pildančią kasos aparato kasos operacijų žurnalą, kurio formą, pildymo ir saugojimo tvarką nustato Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-45](#), 2019-02-13, paskelbta TAR 2019-02-14, i. k. 2019-02329

3. Verslo liudijimą įsigijęs gyventojas buhalterinei apskaitai tvarkyti gali pasirinkti naudoti:

3.1. neelektroninę buhalterinės apskaitos tvarkymo priemonę – popierinį (atspausdintą) žurnalą;

3.2. elektroninę buhalterinės apskaitos tvarkymo priemonę – Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos valdomos Išmaniosios mokesčių administravimo informacinės sistemos (i.MAS) Nuotolinių apskaitos paslaugų smulkiajam verslui posistemį (i.APS) arba kitą elektroninę buhalterinės apskaitos tvarkymo priemonę, kuriose pildomas elektroninės formos žurnalas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-45](#), 2019-02-13, paskelbta TAR 2019-02-14, i. k. 2019-02329

3¹. Gyventojas, įsigijęs kelių veiklos rūšių verslo liudijimus, buhalterinei apskaitai tvarkyti gali pasirinkti naudoti vienodą visoms veiklos rūšims ar kiekvienai veiklos rūšiai skirtingą buhalterinės apskaitos tvarkymo priemonę.

Papildyta punktu:

Nr. [1K-45](#), 2019-02-13, paskelbta TAR 2019-02-14, i. k. 2019-02329

3². Gyventojas veiklos vykdymo metu turi teisę keisti neelektroninę buhalterinės apskaitos tvarkymo priemonę į elektroninę ir atvirkščiai arba iš vienos rūšies elektroninės buhalterinės apskaitos tvarkymo priemonės pereiti į kitos rūšies elektroninės buhalterinės apskaitos tvarkymo priemonę. Gyventojas į apskaitą įtrauktus veiklos pajamų ir išlaidų likučius turi perkelti iš vienos buhalterinės apskaitos tvarkymo priemonės į kitą ir užtikrinti, kad vienos rūšies veiklos tiek pajamoms, tiek išlaidoms į apskaitą traukti vienu metu būtų naudojama tik viena buhalterinės apskaitos tvarkymo priemonė.

Papildyta punktu:

Nr. [1K-45](#), 2019-02-13, paskelbta TAR 2019-02-14, i. k. 2019-02329

II. PIRKIMO–PARDAVIMO KVITAI

4. Prekių (paslaugų) pirkimo–pardavimo kvitą privaloma išrašyti, kai:

4.1. tai numatyta Kasos aparatų diegimo ir naudojimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. rugpjūčio 13 d. nutarimu Nr. 1283 „Dėl Kasos aparatų diegimo ir naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

Punkto pakeitimai:

Nr. [IK-153](#), 2012-04-25, Žin., 2012, Nr. 50-2500 (2012-04-28), i. k. 1122050ISAK001K-153

Nr. [IK-313](#), 2012-09-19, Žin., 2012, Nr. 110-5617 (2012-09-22), i. k. 1122050ISAK001K-313

Nr. [IK-45](#), 2019-02-13, paskelbta TAR 2019-02-14, i. k. 2019-02329

4.2. gyventojas, įsigijęs verslo liudijimą, perka iš verslo liudijimą įsigijusio gyventojų jo pagamintą produkciją arba perka žemės ūkio produkciją iš gyventojų (ne PVM mokėtojų), kuris pats ją išaugino, arba perka iš gyventojų (ne PVM mokėtojų ir neįsigijusio verslo liudijimo) asmeninės nuosavybės teise priklausančius daiktus.

5. Prekių (paslaugų) pirkimo–pardavimo kvitai taisyklių 4.1–4.2 punktuose nenurodytais atvejais išrašomi pirkėjams arba paslaugų gavėjams jų pageidavimu.

6. Taisyklių 4.2 punkte nurodytu atveju prekių (paslaugų) pirkimo–pardavimo kvitą išrašo pirkėjas. Kitais atvejais prekių (paslaugų) pirkimo–pardavimo kvitą išrašo pardavėjas arba paslaugų teikėjas.

7. Taisyklių 4.2. punkte nurodytu atveju prekių (paslaugų) pirkimo–pardavimo kvito pirmasis egzempliorius lieka pirkėjui, o antrasis egzempliorius duodamas pardavėjui. Kitais atvejais prekių (paslaugų) pirkimo–pardavimo kvito pirmasis egzempliorius duodamas pirkėjui arba paslaugų gavėjui, o antrasis egzempliorius lieka pardavėjui arba paslaugų teikėjui.

8. Privalomi prekių (paslaugų) pirkimo–pardavimo kvitų rekvizitai:

8.1. kvito pavadinimas;

8.2. gyventojų, įsigijusio verslo liudijimą, vardas (-ai) arba pirmoji (-osios) vardo (-ų) raidė (-ės), pavardė (-ės);

8.3. verslo liudijimo numeris;

8.4. kvito surašymo data;

8.5. prekės (paslaugos) pavadinimas;

8.6. prekės (paslaugos) kiekis, kaina, suma;

8.7. gyventojų, įsigijusio verslo liudijimą, parašas;

8.8. pirkėjo ar paslaugų gavėjo pavadinimas ir kodas arba vardas, pavardė ir asmens kodas (šie rekvizitai nurodomi pirkėjo, paslaugos gavėjo pageidavimu).

9. Prekių (paslaugų) pirkimo–pardavimo kvito formą ir pildymo tvarką nustato Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos.

III. ŽURNALO PILDYMAS

10. Žurnalo pirmame lape nurodoma gyventojų, įsigijusio verslo liudijimą, vardas, pavardė, asmens kodas arba kitoks asmens tapatybės nustatymo numeris (jei žurnalą pildo nenuolatinis Lietuvos gyventojas), verslo liudijimo numeris, jo išdavimo data, vykdomos veiklos pavadinimas ir kodas.

11. Žurnalo 1 ir 4 skiltys skirtos įrašų numeriams.

12. Žurnalo 2 skiltyje nurodoma mėnesio diena, kurią parduota prekių (ir savos gamybos) bei suteikta paslaugų.

13. Žurnalo 3 skiltyje įrašoma pajamų, gautų iš veiklos rūšies, kurios pajamoms ir išlaidoms pildomas žurnalas, suma. Pajamos laikomos gautomis, kai faktiškai gaunamas atlygis už parduotas prekes ar suteiktas paslaugas. Jeigu kurią nors dieną pajamų negauta, įrašas nedaromas. Šioje skiltyje nerašomos pajamos, gautos pardavus arba kitaip perleidus nuosavybėn ne individualios veiklos turtą (asmeninės nuosavybės teise turimą daiktą ir pan.).

14. Žurnalo 5 skiltyje įrašomos per mėnesį padarytos (apmokėtos) veiklos išlaidos neskaidant jų pagal rūšis. Tačiau gyventojas savo nuožiūra veiklos išlaidas gali įrašyti ir pagal jų rūšis, taip pat kai išlaidos padaromos, t. y. nelaukdamas mėnesio pabaigos.

Veiklos išlaidoms priskiriamos prekių, medžiagų bei žaliavų įsigijimo išlaidos, kurių įsigijimas pagal Verslo liudijimų išdavimo gyventojams taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. lapkričio 19 d. nutarimu Nr. 1797 „Dėl Verslo liudijimų išdavimo gyventojams taisyklių ir Veiklių, kuriomis gali būti verčiamasi turint verslo liudijimą, rūšių sąrašo“ (toliau – Verslo liudijimų išdavimo gyventojams taisyklės), nuostatas turi būti pagrįstas prekių, medžiagų bei žaliavų įsigijimo dokumentais.

Gyventojas, įsigijęs verslo liudijimą, savo nuožiūra veiklos išlaidoms taip pat gali priskirti ir kitas per mėnesį patirtas (apmokėtas) su veikla susijusias išlaidas – pastatų ir kitų statinių, transporto priemonių ir kito turto, naudojamo tik veikloje, eksploatavimo (remonto, degalų, tepalų ir kt.) išlaidas, įrenginių, įrengimų, įrankių įsigijimo išlaidas, patalpų nuomos mokesčių, turgavietės administratoriaus nustatytą mokesčių, pajamų mokesčių, sumokėtų įsigyjant verslo liudijimą, sveikatos ir socialinio draudimo įmokas, vietinę rinkliavą ir kt.

Tais atvejais, kai gyventojas, įsigijęs verslo liudijimą, savo turtą naudoja ne tik veikloje, jis savo nuožiūra veiklos išlaidoms gali priskirti dalį patirtų (apmokėtų) minėto turto įsigijimo, nuomos, eksploatavimo išlaidų.

Patirtų (apmokėtų) išlaidų pagrįsti juridinę galią turinčiais dokumentais nebūtina, išskyrus tuos atvejus, kai Verslo liudijimų išdavimo gyventojams taisyklės nustato reikalavimą turėti prekių, medžiagų bei žaliavų įsigijimo dokumentus.

Juridinę galią turinčiais dokumentais, pagrindžiančiais prekių, medžiagų bei žaliavų įsigijimo išlaidas, laikomi prekių, medžiagų bei žaliavų įsigijimo dokumentai, nurodyti Verslo liudijimų išdavimo gyventojams taisyklių 16 punkte.

Punkto pakeitimai:

Nr. [IK-45](#), 2019-02-13, paskelbta TAR 2019-02-14, i. k. 2019-02329

15. Žurnalo 6 skiltyje įrašoma mėnesio išlaidų bendra suma. Jeigu išlaidų turinys žurnalo 5 skiltyje įrašomas, kai išlaidos patiriamos, žurnalo 6 skiltyje kartu įrašoma ir šių išlaidų suma.

16. Gyventojas, kuris įsigijęs kelių veiklos rūšių verslo liudijimus, šių veiklos rūšių pajamas ir išlaidas įtraukia į atskirus (kiekvienai veiklai) žurnalus. Jeigu šioms veiklos rūšims yra įsigiję prekių, medžiagų bei žaliavų pagal vieną įsigijimo dokumentą, tai tų prekių, medžiagų bei žaliavų įsigijimo išlaidas tarp atskirų veiklos rūšių paskirsto patys gyventojai ir įrašo į atitinkamus žurnalus. Jeigu veikla, kuria gali būti verčiamasi įsigijus verslo liudijimą, verčiamasi su pertraukomis ir gyventojas jau buvo įsigijęs verslo liudijimą verstis ta veikla ir pildė žurnalą, pradėti naują žurnalą nebūtina, t. y. toliau gali būti pildomas jau pradėtas pildyti žurnalas.

17. Gyventojas, įsigijęs verslo liudijimą, žurnalą pildo chronologine tvarka. Pastebėjęs žurnale klaidą, klaidingą tekstą arba skaičių perbraukia taip, kad galima būtų jį perskaityti, ir įrašo teisingą skaičių arba tekstą, šalia kurio pasirašo ir nurodo taisymo datą. Gyventojas, naudodamasis elektronine buhalterinės apskaitos tvarkymo priemone ir pastebėjęs klaidą, ją ištaiso, anuliudamas klaidingą dokumentą ar įrašą (nurodo tokio taisymo datą ir priežastį), ir sukuria naują teisingą dokumentą ar įrašą. Anuluoti dokumentai ar įrašai elektroninėje buhalterinės apskaitos tvarkymo priemonėje turi būti saugomi teisės aktuose, reglamentuojančiuose dokumentų saugojimą, nustatytą laiką, tačiau trumpiausias saugojimo terminas neturi būti trumpesnis negu 10 metų.

Tam tikrą laikotarpį naudojėsis elektronine buhalterinės apskaitos tvarkymo priemone gyventojas to laikotarpio buhalterinės apskaitos dokumentus arba popierinių (atspausdintų) buhalterinės apskaitos dokumentų skaitmenines kopijas gali pasirinkti saugoti elektroninėje buhalterinės apskaitos tvarkymo priemonėje, tačiau privalo užtikrinti jų kilmės autentiškumą, turinio vientisumą ir įskaitomumą. Kilmės autentiškumu laikomas prekių tiekėjo (paslaugų teikėjo) tapatybės tikrumas, turinio vientisumu – buhalterinės apskaitos dokumento duomenų keitimo (išskyrus techninių klaidų taisymą) nebuvimas. Įskaitomumas reiškia, kad buhalterinės apskaitos dokumentas yra įskaitomas

(perskaitomas) ir pateiktas taip, kad visą jo turinį galima aiškiai įskaityti popieriuje arba ekrane, kad nereikėtų papildomo interpretavimo ar nagrinėjimo.

Punkto pakeitimai:

Nr. [IK-45](#), 2019-02-13, paskelbta TAR 2019-02-14, i. k. 2019-02329

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

18. Žurnale sukaupti duomenys naudojami gyventojų metinei pajamų mokesčio deklaracijai pildyti.

Priedo pakeitimai:

Nr. [IK-160](#), 2011-04-22, Žin., 2011, Nr. 49-2399 (2011-04-28), i. k. 1112050ISAK001K-160

Gyventojų, įsigijusių verslo
liudijimus, buhalterinės apskaitos
taisyklių
priedas

(Gyventojo, įsigijusio verslo liudijimą, pajamų ir išlaidų apskaitos žurnalo pavyzdys)

**GYVENTOJO, ĮSIGIJUSIO VERSLO LIUDIJIMĄ, PAJAMŲ IR IŠLAIDŲ APSKAITOS
ŽURNALAS**

(gyventojo asmens kodas, vardas, pavardė)

(verslo liudijimo Nr., išdavimo data)

(veiklos pavadinimas ir kodas)

PAJAMOS			IŠLAIDOS		
Eilės numeris	Mėnesio dienos, kurių duomenys įrašomi	Suma (eurais)	Eilės numeris	Prekių įsigijimo ir kitos išlaidos	Suma (eurais)

Priedo pakeitimai:

Nr. [1K-160](#), 2011-04-22, Žin., 2011, Nr. 49-2399 (2011-04-28), i. k. 1112050ISAK001K-160

Nr. [1K-420](#), 2014-12-03, paskelbta TAR 2014-12-16, i. k. 2014-19799

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Įsakymas

Nr. [1K-096](#), 2009-04-09, Žin., 2009, Nr. 42-1643 (2009-04-16), i. k. 1092050ISAK001K-096

Dėl finansų ministro 2002 m. gruodžio 24 d. įsakymo Nr. 415 "Dėl Gyventojo, įsigijusio verslo liudijimą, pajamų ir išlaidų apskaitos žurnalo formos ir jo pildymo tvarkos patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Įsakymas

Nr. [1K-394](#), 2010-12-17, Žin., 2010, Nr. 152-7748 (2010-12-23), i. k. 1102050ISAK001K-394

Dėl finansų ministro 2002 m. gruodžio 24 d. įsakymo Nr. 415 "Dėl gyventojo, įsigijusio verslo liudijimą, pajamų ir išlaidų apskaitos žurnalo formos ir jo pildymo tvarkos patvirtinimo" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Įsakymas

Nr. [1K-160](#), 2011-04-22, Žin., 2011, Nr. 49-2399 (2011-04-28), i. k. 1112050ISAK001K-160

Dėl finansų ministro 2002 m. gruodžio 24 d. įsakymo Nr. 415 "Dėl Gyventojo, įsigijusio verslo liudijimą, pajamų ir išlaidų apskaitos žurnalo formos ir jo pildymo tvarkos aprašo patvirtinimo" pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Įsakymas

Nr. [1K-153](#), 2012-04-25, Žin., 2012, Nr. 50-2500 (2012-04-28), i. k. 1122050ISAK001K-153
Dėl Lietuvos Respublikos finansų ministro 2002 m. gruodžio 24 d. įsakymo Nr. 415 "Dėl Gyventojų, įsigijusių verslo liudijimus, buhalterinės apskaitos taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Įsakymas
Nr. [1K-313](#), 2012-09-19, Žin., 2012, Nr. 110-5617 (2012-09-22), i. k. 1122050ISAK001K-313
Dėl finansų ministro 2002 m. gruodžio 24 d. įsakymo Nr. 415 "Dėl Gyventojų, įsigijusių verslo liudijimus, buhalterinės apskaitos taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

6.

Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Įsakymas
Nr. [1K-420](#), 2014-12-03, paskelbta TAR 2014-12-16, i. k. 2014-19799
Dėl finansų ministro 2002 m. gruodžio 24 d. įsakymo Nr. 415 „Dėl Gyventojų, įsigijusių verslo liudijimus, buhalterinės apskaitos taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

7.

Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Įsakymas
Nr. [1K-45](#), 2019-02-13, paskelbta TAR 2019-02-14, i. k. 2019-02329
Dėl finansų ministro 2002 m. gruodžio 24 d. įsakymo Nr. 415 „Dėl Gyventojų, įsigijusių verslo liudijimus, buhalterinės apskaitos taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo